ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΕΓΩ

Βιβλίο μαθητή

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ

Συγγραφέας **Μαγουλά Μ. Θεοχαρούλα, Σύμβουλος Π.Ι.**

Ηλεκτρονική Επιμέλεια **Μεγαγιάννη Ευανθία, καθηγήτρια ΠΕ09**

Πλατανιά Αγγελική, καθηγήτρια ΠΕ06

Καλλιτεχνική επιμέλεια

Εξωφύλλου **Στάμου Νικόλαος, καθηγητής ΠΕ18.26**

Ενέργεια 2.1.1 Πιλοτικό Πρόγραμμα: «Επιχειρηματικότητα Νέων»

Υπεύθυνος Φορέα

Μιχάλης Αγ. Παπαδόπουλος, Πρόεδρος Π.Ι.

Επιστημονική Υπεύθυνη Έργου

Θεοχαρούλα Μ. Μαγουλά, Σύμβουλος Π.Ι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή.....4
1. Οικονομικές ανάγκες - Οικονομικά αγαθά 5
2. Οικονομικά αγαθά της οικογένειας μου / του νοικοκυριού μου.....10
3. Ατομικός προϋπολογισμός.....14
4. Οικογενειακός προϋπολογισμός 21
5. Αγορά αγαθών / υπηρεσιών 27
6. Το χρήμα 34
7. Σύγκριση τιμών οικονομικών αγαθών.....38
8. Διαφήμιση 44
9. Επιχειρήσεις.....48
10. Το οργανόγραμμα μιας επιχείρησης 53
11. Συνέντευξη από επιχειρηματία ή στέλεχος επιχείρησης 56
12. Το δικό σου επιχειρηματικό σχέδιο.....59
13. Το χρήμα ρέει στην οικονομία 66
14. Το οικονομικό κύκλωμα 69
Παράρτημα
Παρατηρήσεις – Προτάσεις.....72
Γλωσσάρι.....74
Ενδεικτική βιβλιογραφία.....76

Εισαγωγή

Η εφαρμογή της Σχολικής Δραστηριότητας «Οικονομία και Εγώ» προέκυψε από την ανάγκη:

α) κατανόησης από τους μαθητές βασικών οικονομικών εννοιών, που είναι απαραίτητες στην καθημερινή τους ζωή,

β) βελτίωσης των μεθόδων διδασκαλίας με στόχο την ενεργοποίηση της δημιουργικότητας των μαθητών και τη σύνδεση της σχολικής ζωής με τα ενδιαφέροντά τους και τις πραγματικές καταστάσεις της ζωής.

Το προτεινόμενο περιεχόμενο της Σχολικής Δραστηριότητας «Οικονομία και Εγώ» προτείνεται να υλοποιηθεί, κατά την κρίση του διδάσκοντα, και στο πλαίσιο κοινωνικών κυρίως μαθημάτων και στο πλαίσιο της ευέλικτης ζώνης.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες οφείλονται στον κ. Ι. Κ. Φλώρο για την καθοριστική συμβολή του στη συγγραφή του παρόντος και στην κ. Ζ. Καρρά, καθηγήτρια Οικιακής Οικονομίας για την σύνταξη προτεινόμενων ασκήσεων.

Ευχαριστίες επίσης οφείλονται στην κ Γιωτοπούλου Γεωργία και στην κ Μεγαγιάννη Ευανθία καθηγήτριες ειδικότητας ΠΕ09, στον κ Μουντάκη Κωνσταντίνο, Αν. Καθηγητή Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, στην κ Κυρκίνη-Κούτουλα Αναστασία, Σύμβουλο Π.Ι., στον κ. Παληό Γεώργιο, Σύμβουλο Π.Ι. και στον κ Δημητράσκο Βασίλειο ΠΕ03, για τα σχόλια/προτάσεις τους.

Τέλος, παρακαλούμε να μας στέλνετε τις παρατηρήσεις σας και τα σχόλια σας από την εφαρμογή της Σχολικής Δραστηριότητας «Οικονομία και Εγώ», υπόψη της Δρος Οικονομολόγου Μαγουλά Θεοχαρούλας, Σύμβουλου Π.Ι., ή ηλεκτρονικά, στη διεύθυνση magoul@pi-schools.gr

Κεφάλαιο 1ο

Οικονομικές ανάγκες –οικονομικά αγαθά

Είναι γνωστό ότι ο άνθρωπος προσπαθεί καθημερινά να ικανοποιήσει διάφορες ανάγκες, όπως την ανάγκη: α) για τροφή, β) για εκπαίδευση, γ) να μας αγαπούν οι άλλοι, δ) να έχουμε φίλους.

Οι ανάγκες του ανθρώπου διακρίνονται σε **βιολογικές** και **κοινωνικές**.

Ποιες είναι οι βασικές καθημερινές ανάγκες σου; Με ποιο τρόπο και με ποια μέσα η οικογένειά σου προσπαθεί να ικανοποιήσει τις βασικές καθημερινές σου ανάγκες;

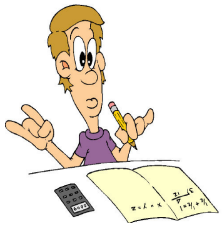

Προσπάθησε, αφού συζητήσεις και με τους συμμαθητές σου, να ταξινομήσεις τις παρακάτω ανάγκες σε κοινωνικές και βιολογικές:

ανάγκη για: φαγητό, νερό, ρούχα, υγεία, παιχνίδι, φιλία, ανάπαυση, ψυχαγωγία, ύπνο, μόρφωση.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ:

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ:

Σημείωσε ότι:

Σύμφωνα και με τη θεωρία του Maslow, ο άνθρωπος προσπαθεί συνέχεια να βελτιώνεται. Για το λόγο αυτό όταν ο άνθρωπος ικανοποιεί μια ανάγκη του, δημιουργεί μια καινούρια και καταβάλλει προσπάθεια να την ικανοποιήσει κι αυτή.

Οι ανάγκες του ανθρώπου κατά τον Maslow είναι οι παρακάτω:

- ✓ οι φυσικές ανάγκες
- ✓ οι ανάγκες ασφάλειας
- ✓ οι κοινωνικές ανάγκες
- ✓ οι ανάγκες του «Εγώ»
- ✓ οι ανάγκες αυτοπραγμάτωσης (π.χ. ανάγκες του ανθρώπου για προσωπική ανάπτυξη και δημιουργικότητα).

Αφού μελετήσεις την πυραμίδα των ανθρώπινων αναγκών του Α. Maslow, σκέψου και γράψε μια-δυο δικές σου ανάγκες που αντιστοιχούν σε κάθε επίπεδο της πυραμίδας.

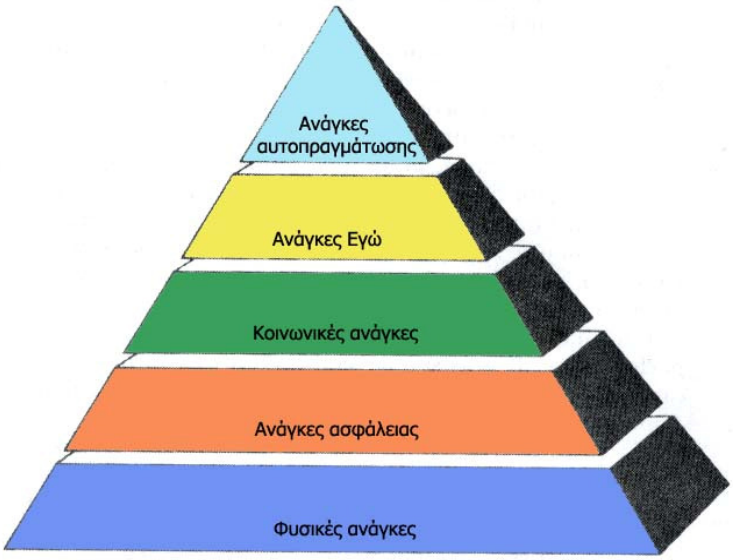

Συμφωνείς με τη δομή της πυραμίδας αναγκών του Maslow; Αιτιολόγησε την άποψή σου.

Συμφωνείς με την άποψη:

«Σήμερα, η ικανοποίηση ορισμένων αναγκών γίνεται ευκολότερα λόγω της **τεχνολογικής προόδου**. Ταυτόχρονα, όμως, λόγω της τεχνολογικής προόδου, οι ανάγκες του ανθρώπου έχουν διαφοροποιηθεί.»

Τεκμηρίωσε την απάντησή σου.

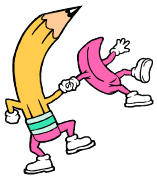

Μπορείς να σκεφτείς και να καταγράψεις τρία παραδείγματα που αναφέρονται σε ανάγκες του ανθρώπου οι οποίες προέκυψαν από τη ραγδαία τεχνολογική πρόοδο (όπως είναι π.χ. η χρήση του κινητού τηλεφώνου, η χρήση του διαδικτύου κ.ά.);

Αξίζει να γνωρίζουμε ότι, όταν η ανάγκη ικανοποιείται με τη χρήση ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας που παρέχεται με την ανταλλαγή χρήματος, τότε η ανάγκη αυτή ορίζεται ως ***οικονομική ανάγκη*** και το αγαθό, που αγοράζεται ή η υπηρεσία που παρέχεται για την ικανοποίηση αυτής της ανάγκης, λέγεται ***οικονομικό αγαθό.***

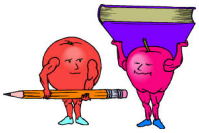

Σκέψου και γράψε τρεις βασικές σου ανάγκες που μπορούν να χαρακτηριστούν ως **οικονομικές ανάγκες**.

Σημείωσε ότι:

Τα αγαθά διακρίνονται σε **ελεύθερα αγαθά** που διατίθενται στη φύση (δηλαδή, δεν πληρώνουμε για να τα αποκτήσουμε όπως π.χ. ο αέρας που αναπνέουμε) και στα **οικονομικά αγαθά** τα οποία, για να τα αποκτήσουμε, πρέπει να πληρώσουμε.

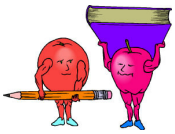

Σκέψου και γράψε τρία βασικά, κατά τη γνώμη σου, οικονομικά αγαθά:

Σημείωσε και σχολίασε τα παρακάτω χαρακτηριστικά που αναφέρονται στα **οικονομικά αγαθά.**

Τα **οικονομικά αγαθά** διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: ανάλογα με την υπόστασή τους και ανάλογα με τη διάρκεια χρήσης τους.

Α) Ανάλογα με την υπόστασή τους, τα οικονομικά αγαθά διακρίνονται σε:

- **υλικά** αγαθά που έχουν υλική υπόσταση όπως είναι τα βιβλία, τα τετράδια, το ψωμί κτλ.
- **άϋλα** αγαθά που δεν έχουν υλική υπόσταση όπως οι υπηρεσίες εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας κτλ.

Β) Ανάλογα με τη διάρκεια χρήσης τους, τα οικονομικά αγαθά διακρίνονται σε:

- **καταναλωτικά** (ή αναλώσιμα) αγαθά που χρησιμοποιούνται μια φορά για την ικανοποίηση αναγκών μας όπως π.χ. το φαγητό κτλ.
- **διαρκή** αγαθά που χρησιμοποιούνται περισσότερες από μια φορά, για ένα χρονικό διάστημα, για την ικανοποίηση αναγκών μας π.χ. τα ρούχα κτλ.

Πιστεύεις ότι το πρόβλημα της **ανεπάρκειας των οικονομικών αγαθών** αποτελεί **βασικό οικονομικό πρόβλημα;** Δικαιολόγησε την απάντησή σου.

Κεφάλαιο 2ο

Οικονομικά αγαθά της οικογένειάς μου/ του νοικοκυριού μου

Η **οικογένεια** ή το **νοικοκυριό** αποτελεί βασική οικονομική μονάδα. Το νοικοκυριό μπορεί να αποτελείται από ένα άτομο που ζει μόνο του ή από μία οικογένεια δύο ή περισσοτέρων ατόμων.

Βασικό χαρακτηριστικό του νοικοκυριού είναι ότι αποτελείται από άτομα που **αποφασίζουν** από κοινού **για τα οικονομικά θέματα** που προκύπτουν, όπως:

- ✓ Πόσο τμήμα του εισοδήματος θα διατεθεί από την οικογένεια για την αγορά διαφόρων αγαθών και πόσο τμήμα του εισοδήματος θα αποταμιεύσει η οικογένεια;
- ✓ Ποια αγαθά κρίνει η οικογένεια απαραίτητα για τη δαπάνη του εισοδήματός της;
- ✓ Πόσο τμήμα του εισοδήματος θα αποταμιευθεί από την οικογένεια; Πότε, για ποιο σκοπό;

Να θυμάσαι ότι:

Μερικοί από τους παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη λήψη οικονομικών αποφάσεων εκ μέρους ενός μέλους ή των μελών του νοικοκυριού είναι:

- ✓ Το μέγεθος του εισοδήματος,
- ✓ Το μέγεθος του νοικοκυριού (αριθμός μελών και η ηλικία αυτών),
- ✓ Η γεωγραφική θέση στην οποία είναι εγκατεστημένο το νοικοκυριό
- ✓ Το κοινωνικό περιβάλλον της οικογένειας.

Σκέψου και γράψε πώς η γεωγραφική θέση της κατοικίας σου επηρεάζει τις επιλογές/προτιμήσεις των μελών της οικογένειάς σου και έτσι επηρεάζει το ύψος δαπανών του οικογενειακού εισοδήματος.

Να σχεδιάσεις έναν εβδομαδιαίο κατάλογο βασικών οικονομικών αγαθών (π.χ. τροφίμων) που χρησιμοποιεί συνήθως η οικογένειά σου για να ικανοποιήσει τις ανάγκες των μελών της.

Δευτέρα	***Τρίτη***	***Τετάρτη***	***Πέμπτη***
Παρασκευή	***Σάββατο***	***Κυριακή***	***Οικονομικά αγαθά που χρησιμοποιούνται καθημερινά από τα μέλη της οικογένειάς μου***

Τι παρατηρείς;

.....

.....

.....

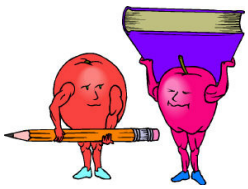

Να απαντήσεις στις παρακάτω ερωτήσεις, αιτιολογώντας την απάντησή σου:

1. Λαμβάνεις υπόψη σου την εξωτερική εμφάνιση ενός προϊόντος, για να το αγοράσεις;

Ναι ☐ Όχι ☐ Καμιά φορά ☐

Αιτιολόγηση:.....

.....

.....

1. Προτιμάς τα φτηνά αλλά άγνωστα προϊόντα;

Ναι ☐ Όχι ☐ Καμιά φορά ☐

Αιτιολόγηση:.....

.....

.....

2. Αγοράζεις ένα προϊόν για να πάρεις τα δώρα που περιλαμβάνονται στην ίδια συσκευασία;

Ναι ☐ Όχι ☐ Καμιά φορά ☐

Αιτιολόγηση:.....

.....

.....

3. Κάνεις έρευνα αγοράς για ν'αγοράσεις το φθηνότερο οικονομικό αγαθό;

Ναι ☐ Όχι ☐ Καμιά φορά ☐

Αιτιολόγηση:.....

.....

.....

Λαμβάνοντας υπόψη ότι:

- **Κατανάλωση** είναι η συνολική δαπάνη για την αγορά αγαθών**.**
- **Πρότυπο** είναι ό,τι χρησιμεύει ως υπόδειγμα για τη δημιουργία άλλων ανάλογων υποδειγμάτων.
- **Καταναλωτής** είναι ο χρήστης των αγαθών ή των υπηρεσιών.

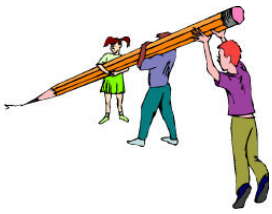

Σχολίασε τη φράση: «Τα **καταναλωτικά πρότυπα** που προβάλλονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης **επηρεάζουν τις προτιμήσεις μας** και **προσδιορίζουν** σε σημαντικό βαθμό τις **ανάγκες** μας».

Τεκμηρίωσε την απάντησή σου αναφέροντας παραδείγματα από την καθημερινή ζωή.

Κεφάλαιο 3ο
Ατομικός προϋπολογισμός

Προϋπολογισμός είναι ο σχεδιασμός για τα αναμενόμενα έσοδα, για τις δαπάνες και τις αποταμιεύσεις που αφορούν ένα νοικοκυριό για μία ορισμένη χρονική περίοδο.

Να υπολογίσεις πόσο κοστίζουν τα βασικά αγαθά που χρησιμοποιείς καθημερινά στη ζωή σου, για να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα:

Οικονομικά αγαθά	**Τιμή**	**Ποσοστό στα % που αντιστοιχεί στο σύνολο των μηνιαίων εξόδων που δαπανάς για το αντίστοιχο οικονομικό αγαθό**
Είδη υγιεινής (π.χ. σαπούνι, οδοντόκρεμα κά)		
Γάλα		
Ψωμί		
Βασικά είδη τροφής σου		
Ρούχα		
Παπούτσια		
Σχολικά είδη (μολύβια κά)		
Βιβλία		
Οτιδήποτε χρησιμοποιείς /χρειάζεσαι για τις καθημερινές σου ανάγκες:		

Τι παρατηρείς;

Σύμφωνα με τα πρόσφατα αποτελέσματα της Έρευνας Οικογενειακού Προϋπολογισμού (ΕΟΠ, 2004) της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ελλάδας (ΕΣΥΕ), τα παιδιά ηλικίας 6-13 ετών δαπανούν το μηνιαίο χαρτζιλίκι τους όπως περιγράφεται στον παρακάτω πίνακα:

Είδος	Αγόρια (δαπάνες σε Ευρώ)	Κορίτσια (δαπάνες σε Ευρώ)	Συνολικό %
Γαλα σοκολατούχο	0,19	0,04	
Αναψυκτικά	0,26	0,29	
Γλυκά	0,40	0,30	
Παγωτά	0,27	0,44	
Χυμοί	0,40	0,36	
Καραμέλες	0,34	0,57	
Σοκολάτες	0,51	0,30	
Εισιτήρια	0,60	0,44	
Τρόφιμα	1,14	0,86	
Τηλέφωνα	2,30	2,47	
Πολιτισμός	6,99	7,10	
Καφετέριες, Καντίνες κτλ	20,78	18,83	
Συνολικό ποσό			

Υπολόγισε το συνολικό ποσό που δαπανούν τα κορίτσια και τ΄αγόρια.
Σχολίασε τις προτιμήσεις αγοριών-κοριτσιών.

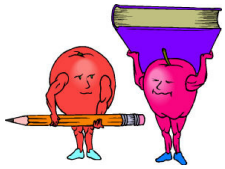

Το ημερήσιο, το εβδομαδιαίο ή το μηνιαίο χαρτζιλίκι σου θα σε εξυπηρετούσε για να διαχειριστείς καλύτερα τα χρήματα που σου δίνουν οι γονείς σου; Να αιτιολογήσεις την απάντησή σου.

Συζήτησε με τους συμμαθητές σου και γράψε τρεις λόγους για τους οποίους θα έκανες προϋπολογισμό στο χαρτζιλίκι σου.

1.

2.

3.

Ας υποθέσουμε επιθυμείς να αγοράσεις ένα CD Player με δικά σου χρήματα. Σκέψου και γράψε τη διαδικασία που ακολουθείς για την υλοποίηση αυτού του στόχου σου.

1^{ο} βήμα:.....

.....

.....

.....

.....

2^{ο} βήμα:.....

.....

.....

.....

.....

3ο βήμα:.....

.....

.....

.....

.....

4ο βήμα:.....

.....

.....

.....

.....

Σε περίπτωση που οι γονείς σου αδυνατούσαν να σου εξασφαλίσουν χρήματα για σχολική εκδρομή σε ένα μουσείο, σκέφτηκες να συνεργαστείς με τους συμμαθητές σου, ώστε ως ομάδα ή ακόμη καλύτερα ως τάξη, να συγκεντρώσετε το ποσό χρημάτων που απαιτείται για να πάτε όλοι εκδρομή, χωρίς να πληρώσετε από δικά σας χρήματα.

Αν ναι, να περιγράψεις σύντομα τις δραστηριότητες που υλοποιήσατε με τους συμμαθητές σου ως τάξη για τη συγκέντρωση χρημάτων.

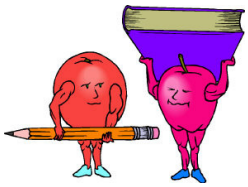

Να συμπληρώσεις τα έσοδα και τα αντίστοιχα έξοδα κάθε μέρας της εβδομάδας σου.

Εβδομαδιαία έσοδα	**Εβδομαδιαία έξοδα**
Δευτέρα.....(έσοδα)	Δευτέρα..... (έξοδα)
Σύνολο εσόδων	**Σύνολο εξόδων**

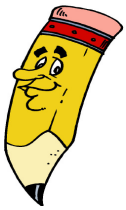

Να αποτυπώσεις σε ραβδογράμματα το σύνολο των εσόδων και το σύνολο των εξόδων του μηνιαίου προϋπολογισμού σου.

Αναζήτησε τρόπους για να αυξήσεις τα έσοδά σου και να μειώσεις τα έξοδά σου.

Ο νέος σου προϋπολογισμός:

	ΕΣΟΔΑ	**€**	**ΕΞΟΔΑ**	**€**	**Ποσοστό %**
Δευτέρα					
Τρίτη					
Τετάρτη					
Πεμπτη					
Παρασκευή					
Σάββατο					
Κυριακή					
	ΣΥΝΟΛΟ		**ΣΥΝΟΛΟ**		

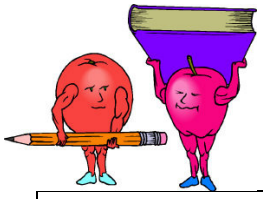

Σύγκρινε τον προϋπολογισμό σου με τον προϋπολογισμό του ίδιου μήνα ενός συμμαθητή σου. Υπάρχουν διαφορές; Αναζήτησε και σημείωσε τους παράγοντες που δημιουργούν τις διαφορές.

	ΕΣΟΔΑ	**€**	**ΕΞΟΔΑ**	**€**	**Ποσοστό %**
Δευτέρα					
Τρίτη					
Τετάρτη					
Πεμπτη					
Παρασκευή					
Σάββατο					
Κυριακή					
	ΣΥΝΟΛΟ		**ΣΥΝΟΛΟ**		

Να θυμάσαι ότι:

- Ο (ατομικός) προϋπολογισμός είναι **ισοσκελισμένος,** όταν τα έσοδα ισούνται με τα έξοδα **(τα έσοδα = τα έξοδα)**
- Ο (ατομικός) προϋπολογισμός είναι **πλεονασματικός**, όταν τα έσοδα είναι περισσότερα από τα έξοδα **(τα έσοδα > τα έξοδα)**
- Ο (ατομικός) προϋπολογισμός είναι **ελλειμματικός,** όταν τα έσοδα είναι λιγότερα από τα έξοδα (**τα έσοδα < τα έξοδα)**

Να προτείνεις τρόπους, ώστε ο μηνιαίος ατομικός προϋπολογισμός σου να είναι :

α) Ισοσκελισμένος.

➢

β) Πλεονασματικός.

➢

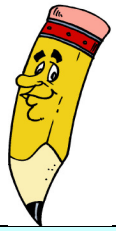

Σκέψου και αιτιολόγησε γιατί ο ατομικός σου **προϋπολογισμός** είναι καλύτερα να είναι **ισοσκελισμένος** ή **πλεονασματικός** παρά να είναι **ελλειμματικός**.

Κεφάλαιο 4ο

Οικογενειακός προϋπολογισμός

Είναι γνωστό ότι, όπως το άτομο, έτσι και η οικογένεια έχει το δικό της προϋπολογισμό, τον λεγόμενο **οικογενειακό προϋπολογισμό.**

Ο οικογενειακός προϋπολογισμός προϋποθέτει το σχεδιασμό των αναμενόμενων εσόδων, των δαπανών και των αποταμιεύσεων που κάνει η οικογένεια, όσον αφορά το εισόδημά της.

Με τον προϋπολογισμό του εισοδήματος, η οικογένεια στοχεύει να διαθέσει το εισόδημά της με τον καλύτερο τρόπο ώστε να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή ικανοποίηση των αναγκών των μελών της οικογένειας.

Ο προϋπολογισμός μπορεί να είναι εβδομαδιαίος, μηνιαίος ή ετήσιος.

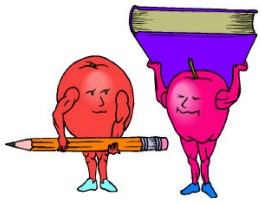

Γράψε τον πίνακα εσόδων – εξόδων του μηνιαίου οικογενειακού σου προϋπολογισμού, χωρίς όμως να αναφέρεις το όνομά σου. Αφού συμπληρώσουν όλοι οι συμμαθητές σου το μηνιαίο οικογενειακό προϋπολογισμό τους, να συγκρίνεις τις οικονομικές επιλογές που έχουν ισοσκελισμένο προϋπολογισμό σε σχέση με αυτές που έχουν ελλειμματικό προϋπολογισμό.

Σχολίασε τα συμπεράσματα/παρατηρήσεις σου:

Το οικογενειακό εισόδημα μπορεί να εξασφαλίζεται από ένα ή περισσότερα μέλη της οικογένειας και να προέρχεται από διάφορες πηγές όπως μισθωτές υπηρεσίες, αμοιβές από ελέυθερα επαγγέλματα, συντάξεις, επενδύσεις, επιχειρηματικές δραστηριότητες κ.ά.

Χωριστείτε στην τάξη σε τρεις ομάδες.

Η πρώτη ομάδα αποτελεί την οικογένεια στην οποία ένας γονιός εργάζεται και είναι **μισθωτός**.

Η δεύτερη ομάδα αποτελεί μια άλλη οικογένεια στην οποία και οι δύο γονείς εργάζονται ως **ελεύθεροι επαγγελματίες**.

Η τρίτη ομάδα είναι μία οικογένεια στην οποία, ο ένας ή και οι δύο γονείς εργάζονται ευκαιριακά, διότι είναι συνήθως **άνεργοι.**

Αφού κάθε ομάδα σχεδιάσει το μηνιαίο προϋπολογισμό της να σχολιάσετε και να καταγράψετε τα οικονομικά προβλήματα και τις αντίστοιχες οικονομικές επιλογές των δύο από τις τρεις ομάδες, που εσείς θα επιλέξετε.

Η αύξηση του οικογενειακού εισοδήματος είναι πολύπλοκη διαδικασία και συνήθως δεν είναι άμεσα εφικτή γιατί απαιτούνται προϋποθέσεις και χρόνος για να αναζητηθούν νέες πηγές χρηματοδότησης του εισοδήματος. Συχνά, άμεση λύση του οικονομικού προβληματισμού είναι ο δανεισμός, η χρήση πιστωτικών καρτών και οι αγορές με δόσεις. Σε αυτές τις περιπτώσεις απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή γιατί η οικογένεια οφείλει να γνωρίζει καλά πριν το δανεισμό τους όρους με τους οποίους δεσμεύεται.

Μελέτησε την ποσοστιαία κατανομή δαπάνης οικογενειακού εισοδήματος στα παρακάτω διαγράμματα.

Διάγραμμα Α

Μηνιαία συνολική αξία αγορών ως Χ €	
Διατροφή	27.7
οινόπνευμα-καπνός	1.8
ένδυση-υπόδηση	2.4
στέγαση, ύδρευση,	44.1
αγαθά οικιακής χρήσης	3.4
υγεία	5.6
μεταφορές	1.3
επικοινωνίες	3.6
αναψυχή, πολιτισμός	1.6
εκπαίδευση	0
ξενοδοχεία, εστιατόρια	5.4
διάφορα αγαθά	2.9

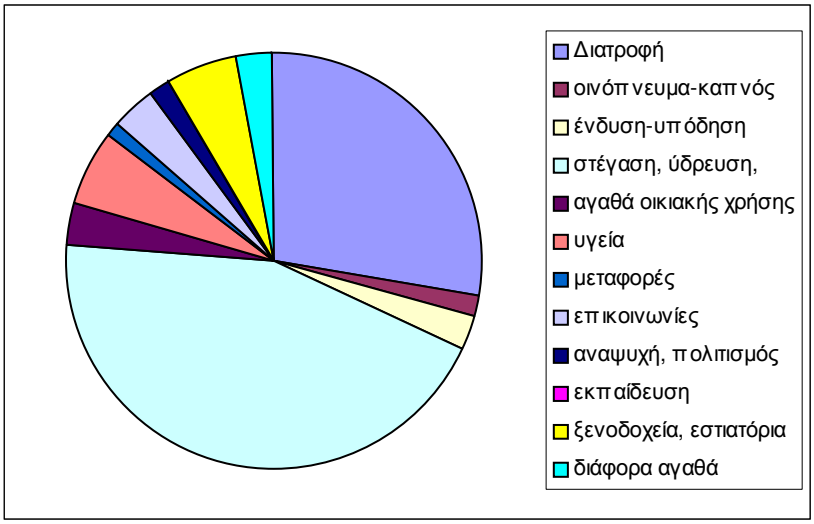

Διάγραμμα Β

Μηνιαία συνολική αξία αγορών ≥ Χ €	
Διατροφή	9.1
οινόπνευμα-καπνός	1.8
ένδυση-υπόδηση	8.7
στέγαση, ύδρευση,	13.9
αγαθά οικιακής χρήσης	9.2
υγεία	7.9
μεταφορές	16
επικοινωνίες	2.3
αναψυχή, πολιτισμός	4.9
εκπαίδευση	3.2
ξενοδοχεία, εστιατόρια	8.9
διάφορα αγαθά	14

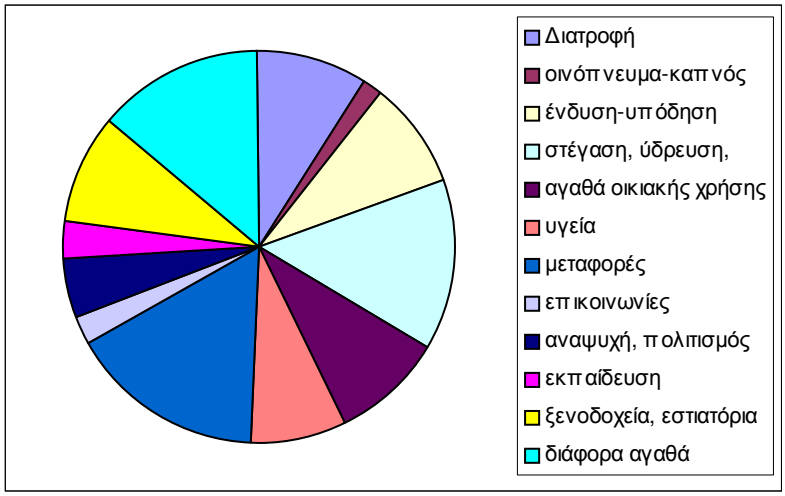

Πηγή: ΕΣΥΕ, 1999

Τι παρατηρείς;

ERROR: stackunderflow
OFFENDING COMMAND: ~

STACK: